

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการวิจัย ประกอบไปด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กรอบแนวคิดของการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการทั้งจังหวัดเชียงใหม่

3.1.2 ตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยใช้แบบฟอร์มประเมินคัดกรองผู้เข้าร่วม โครงการ สามารถคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการได้ จำนวน 11 ชุมชน ได้แก่

- (1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่ใจบ้านดินโสมสเดย์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- (4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่
- (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้วยลาน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- (6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- (7) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

(8) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

(9) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

(10) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

(11) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว สามารถกำหนดประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ประเด็นการวิจัย	ชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่
1	วิสาหกิจชุมชนอับการ พัฒนาการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันตักหวาน อำเภอหางดง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง
2	การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้วยลาน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง
3	การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่ใจบ้านดิน โสมสเคย์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 3.1 ประเด็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นการวิจัย	ชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่
4	การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่ใจบ้านดิน โฮมสเตย์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่สาย (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง
5	การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกี้ช้าง อำเภอแม่แตง (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางหัวขลาน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง (4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านดินแหนน้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง
6	การพัฒนาศักยภาพบุคคลในชุมชนเพื่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกี้ช้าง อำเภอแม่แตง (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่ใจบ้านดิน โฮมสเตย์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง (4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่สาย (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางหัวขลาน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง (6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (7) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (8) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (9) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (10) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านดินแหนน้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง (11) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 3.1 ประเด็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นการวิจัย	ชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่
7	ต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่โถ้บ้านดิน โสมสเคย์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง (4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้วยลาน ตำบลลอนใต้ อำเภอสันกำแพง (6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (7) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (8) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (9) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันก้อเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (10) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง (11) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง
8	การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับองค์กรท้องถิ่นในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันก้อเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง
9	การประเมินมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่	(1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง (2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง (3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่โถ้บ้านดิน โสมสเคย์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง (4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้วยลาน ตำบลลอนใต้ อำเภอสันกำแพง (6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 3.1 ประเด็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นการวิจัย	ชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่
9 (ต่อ)	การประเมินมูลค่าเพิ่ม จากการพัฒนาศักยภาพ การบริหารจัดการการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดย ชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)	(7) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว (8) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (9) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันกอเก็ด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง (10) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง (11) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง

ที่มา: จากการศึกษา

3.2 ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย

3.2.1 ประเภทของข้อมูล

- (1) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสำรวจ สอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 ชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
- (2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร งานวิจัย ผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และผลการประเมินการบริหารจัดการของชุมชนท่องเที่ยวทั้ง 11 ชุมชน

3.2.2 ชนิดเครื่องมือการประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมิน ดังนี้

- (1) แบบฟอร์มแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย
 - (1.1) กลุ่ม
 - (1.2) ที่ตั้งกลุ่ม
 - (1.3) ผู้ประสานงานที่ติดต่อได้
 - (1.4) รายชื่อสมาชิกกลุ่มที่สมัครเข้าร่วมโครงการ:
- (2) แบบฟอร์มเพื่อประเมินคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย
 - (2.1) วิธีการ/กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา
 - (2.2) รูปแบบการบริการการท่องเที่ยวใน 1 – 2 ปี ที่ผ่านมา

- (2.3) เครือข่ายการท่องเที่ยวของกลุ่ม
- (2.4) จุดเด่นหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของกลุ่ม
- (2.5) ผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นกับชุมชนในช่วงที่ผ่านมา
- (2.6) การเปลี่ยนแปลงองค์กรของกลุ่ม
- (2.7) เป้าหมายของการท่องเที่ยวของกลุ่ม
- (3) แบบฟอร์มรวบรวมข้อมูลปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย
- (3.1) บุคลากร
- (3.2) งบประมาณ
- (3.3) วัสดุ/อุปกรณ์/สถานที่
- (3.4) การบริหารจัดการงาน
- (3.5) ทรัพยากรธรรมชาติ
- (3.6) แรงจูงใจของลูกค้า
- (4) แบบฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของกระบวนการ ประกอบไปด้วย
- (4.1) การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการองค์กร
- (4.2) การดำเนินงานด้านการผลิตและบริการ
- (4.3) การดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชี
- (4.4) การดำเนินงานด้านการตลาด
- (4.5) การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์
- (4.6) สรุปผลการดำเนินงานโดยภาพรวม
- (5) แบบฟอร์มการประเมิน Focus Group กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ประกอบไปด้วย
- (5.1) จุดแข็ง
- (5.2) จุดอ่อน
- (5.3) โอกาส
- (5.4) อุปสรรค
- (5.5) จุดแข็งและ โอกาส
- (5.6) จุดอ่อนและอุปสรรค
- (5.7) โอกาสและอุปสรรค
- (5.8) จุดอ่อนและอุปสรรค
- (5.9) สรุปผลการวิเคราะห์

(6) แบบฟอร์มวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ประกอบไปด้วย

(6.1) ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านการจัดการของกลุ่ม

- 1) สาเหตุที่มีการจัดตั้งกลุ่ม
 - 2) ลักษณะการจัดตั้งกลุ่ม
 - 3) รูปแบบการดำเนินงานขององค์กร
 - 4) ในปี 2556 องค์กรของท่านมีกิจกรรมที่ประเภท/อะไรบ้าง
 - 5) คณะกรรมการบริหารกลุ่มของท่าน ในปี 2556
 - 6) บุคลากรในกลุ่ม
 - 7) กลุ่มมีวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการอย่างไร
 - 8) คณะกรรมการในกลุ่มของท่านมีลักษณะ/คุณสมบัติที่ส่งผลดีต่อกลุ่มอย่างไรบ้าง
 - 9) คณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งหรือไม่
 - 10) กลุ่มของท่านมีการให้ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการหรือไม่
 - 11) นอกจากการจ่ายค่าตอบแทนแล้ว กลุ่มมีวิธีอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการอีกหรือไม่
 - 12) การประชุมในกลุ่ม
 - 13) แหล่งเงินทุนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่ม (ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน)
- (6.2) ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการลงทุน
- 1) ประมาณการการลงทุนทั้งสิ้นของ โครงการ
 - 2) ปริมาณต้นทุนการผลิตสินค้า/บริการทั้งสิ้น
 - 3) ต้นทุนการผลิตสินค้า/บริการแยกตามกิจกรรมต่อครั้ง (ปี 2556)
 - 4) กลุ่มประสบปัญหาด้านแรงงานหรือไม่ อย่างไร และมีวิธีแก้ไขอย่างไร
 - 5) การสนับสนุนแรงงานหรือสมาชิกในกลุ่มได้รับการอบรมเพิ่มทักษะ ความรู้ในปี 2556
 - 6) กลุ่มมีการประเมินผลการทำงานของแรงงานหรือไม่
 - 7) ที่ผ่านมา กลุ่มของท่านมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างไรบ้าง

(6.3) ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเงิน

- 1) การระดมทุนในอดีต
- 2) การระดมทุนในปัจจุบัน (ปี 2556)
- 3) กลุ่มมีการกำหนดเพดานหุ้นหรือไม่
- 4) กลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนเท่าใด
- 5) กลุ่มมีการทำบัญชีหรือไม่
- 6) กลุ่มมีการจัดสรรผลกำไรอย่างไร
- 7) กลุ่มมีหลักเกณฑ์ในการแบ่งเงินปันผลกันอย่างไร
- 8) ลูกหนี้ที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า (ปี 2556)
- 9) เจ้าหนี้ที่เกิดจากการให้สินเชื่อ/กู้ยืม (ปี 2556)
- 10) ปัญหาด้านการเงินที่กลุ่มของท่านประสบอยู่ในปัจจุบัน

และความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน

- 11) ทุนทางสังคม

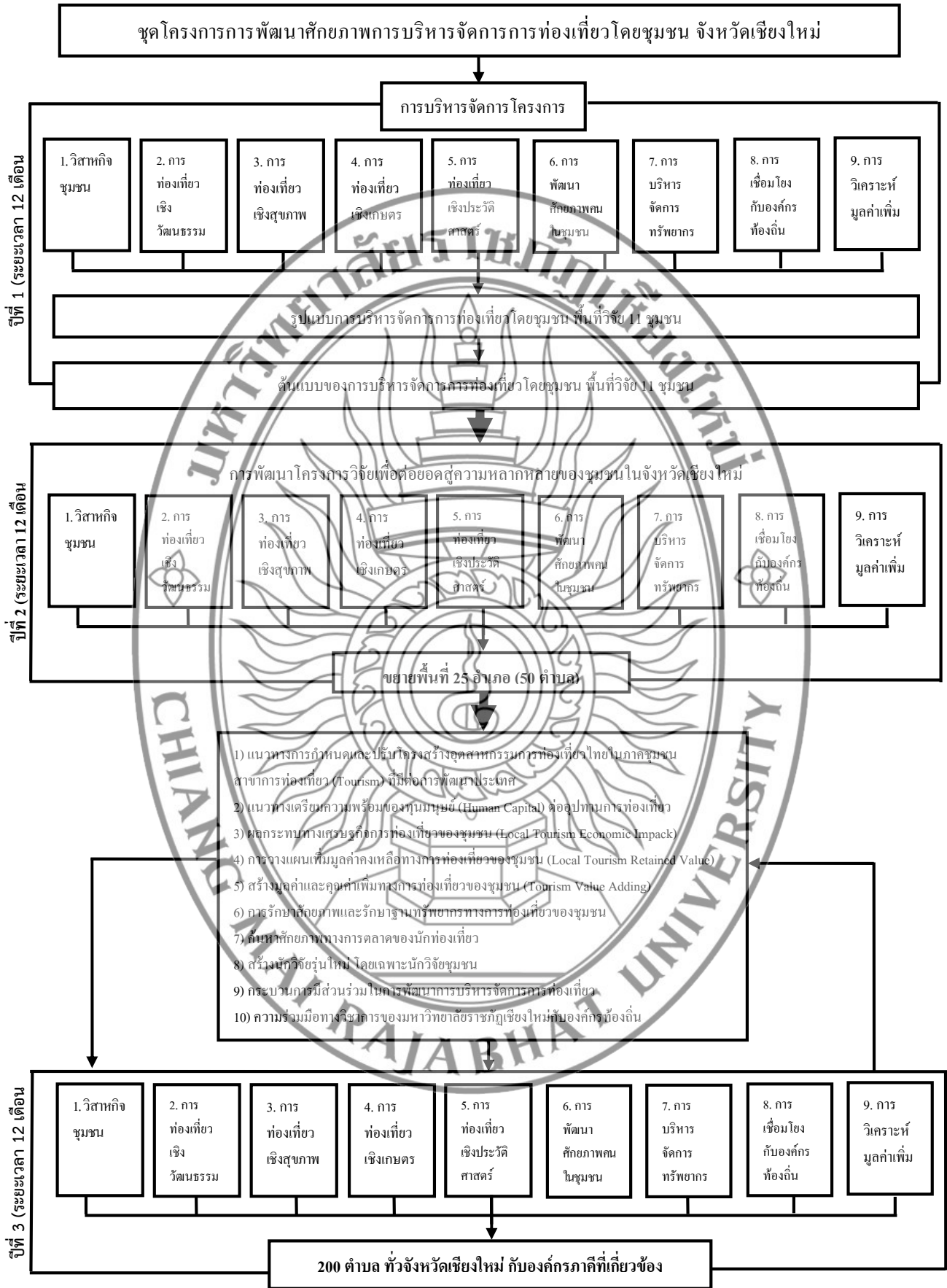
(6.4) ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านรายได้ของกลุ่ม

- 1) สินค้าที่เสนอขาย
- 2) บริการที่เสนอขาย

(7) แบบประเมินศักยภาพการบริหารจัดการของชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

3.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว โดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ (ดังภาพที่ 3.1) และการพัฒนาตามกรอบแนวคิดการวิจัย สามารถแสดงได้ตามแบบจำลองการวิจัย (ดังภาพที่ 3.2) ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวความคิดของแผนงานการวิจัย

จากภาพที่ 3.1 กรอบแนวความคิดของแผนงานการวิจัยโครงการ “การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่” มีประเด็นการวิจัย จำนวน 9 ด้าน ได้แก่

- 1) วิสาหกิจชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- 2) การพัฒนาการบริหารจัดการต้นทุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- 3) การพัฒนาการบริหารจัดการต้นทุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- 4) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- 5) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- 6) การพัฒนาศักยภาพบุคคลในชุมชนเพื่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- 7) ต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- 8) การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับองค์กรท้องถิ่นในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่
- 9) การประเมินมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

ซึ่งการดำเนินงานวิจัยทั้ง 9 ด้าน มีรูปแบบของการดำเนินงานวิจัยในระยะ 3 ปี คือ ปีที่ 1 (พ.ศ. 2556) ปีที่ 2 (พ.ศ. 2557) และปีที่ 3 (พ.ศ. 2558) สามารถอธิบายได้ ดังนี้

(1) ปีที่ 1 (พ.ศ. 2556) มีเป้าหมายคือ รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่วิจัย 11 ชุมชน รวมถึงการเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีกระบวนการดำเนินงานวิจัย ได้แก่

(1.1) การวางแผนคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการระดับจังหวัดที่มาจากตัวแทนของหน่วยงานภาคีต่าง ๆ

(1.2) ร่วมกันประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแบบติดตามและประเมินผลต้นแบบการพัฒนาฯ เพื่อให้ได้มาซึ่งแผนการดำเนินงานที่มีระบบและมีประสิทธิภาพ

(1.3) ทำการชี้แจงกระบวนการดำเนินงานของโครงการฯ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย นั่นคือ ชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 แห่ง ได้ทราบและเข้าใจที่ตรงกัน

(1.4) การลงพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับนักวิจัยอันจะเป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อการพัฒนา โดยเฉพาะการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

(1.5) จากนั้นนักวิจัยได้ทำการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำต้นทุนและผลตอบแทนของการทำธุรกิจท่องเที่ยวให้กับชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ สร้างความรู้และความเข้าใจในต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริงของการทำงานที่ผ่านมา

(1.6) นำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้รายงานผลการประเมินวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคและความสำเร็จของการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมาตลอดระยะเวลา 1 ปี

(1.7) นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานภาคี และชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ระดมความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ให้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง และแนวทางการต่อยอดโครงการฯ ไปสู่ปีที่ 2 (พ.ศ. 2557) และปีที่ 3 (พ.ศ. 2558) ต่อไป

(2) ปีที่ 2 (พ.ศ. 2557) เป็นการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อต่อยอดสู่ความหลากหลายของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยนักวิจัยมีแนวทางที่จะได้ขยายพื้นที่ไปยัง 25 อำเภอ (50 ตำบล) ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการดำเนินงานวิจัยดังกล่าวจะสามารถค้นหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ คือ

(2.1) แนวทางการกำหนดและปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยในภาคชุมชนสาขาการท่องเที่ยว (Tourism) ที่มีต่อการพัฒนาประเทศ

(2.2) แนวทางเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์ (Human Capital) ต่ออุปทานการท่องเที่ยว

(2.3) ผลกระทบทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของชุมชน (Local Tourism Economic Impact)

(2.4) การวางแผนเพิ่มมูลค่าคงเหลือทางการท่องเที่ยวของชุมชน (Local Tourism Retained Value)

(2.5) สร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวของชุมชน (Tourism Value Adding)

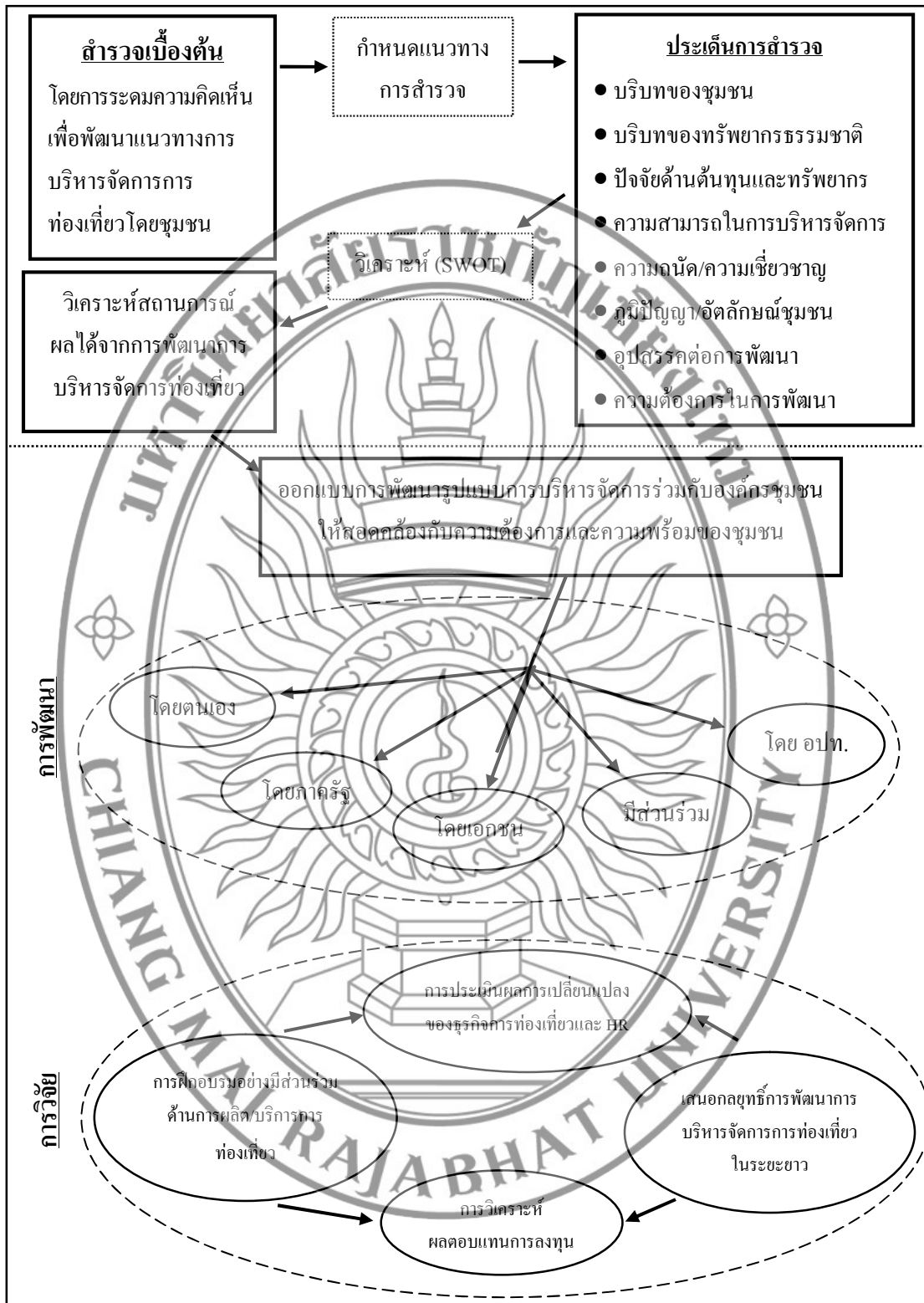
(2.6) การรักษาศักยภาพและรักษาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชน

- (2.7) ค้นหาศักยภาพทางการตลาดของนักท่องเที่ยว
- (2.8) สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยเฉพาะนักวิจัยชุมชน
- (2.9) กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
- (2.10) ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับองค์กร

ท้องถิ่น

(3) ปีที่ 3 (พ.ศ. 2558) นักวิจัยมีแนวทางในการขยายพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ไปทั้ง 200 ตำบล พร้อมกับบูรณาการทำงานกับองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการถอดบทเรียนและองค์ความรู้ของการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 3 ปี อันจะนำไปสู่รูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริงต่อไป

ภาพที่ 3.2 แบบจำลองของโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

จากภาพที่ 3.2 แบบจำลองของโครงการการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) การดำเนินงานวิจัยเน้นการบูรณาการทำงานร่วมกันกับชุมชนและหน่วยงานภาคีอย่างแท้จริง โดยเริ่มจากการระดมความคิดเห็นของนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญเพื่อที่จะพัฒนาแนวทางและวิธีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

(2) จากนั้นดำเนินการสำรวจข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็นของบริบทของชุมชน บริบทของทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยด้านต้นทุนและทรัพยากร ความสามารถในการบริหารจัดการ ความถนัด/ความเชี่ยวชาญ ภูมิปัญญา/อัตลักษณ์ชุมชน อุปสรรคต่อการพัฒนา และความต้องการในการพัฒนา เพื่อนำมาวิเคราะห์ SWOT และวิเคราะห์สถานการณ์ผลได้จากการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

(3) ผลการวิจัยนำไปสู่การออกแบบร่วมกับนักวิจัย ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการร่วมกับองค์กรชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของชุมชน ทั้งนี้การดำเนินงานวิจัยได้ทำการฝึกอบรมอย่างมีส่วนร่วมด้านการผลิตและบริการการท่องเที่ยว พร้อมกับเสนอกกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระยะยาวให้กับชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงการประเมินผลการเปลี่ยนแปลง ของธุรกิจการท่องเที่ยวและคนในชุมชน (HR) และการวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน

สิ่งเหล่านี้ถือเป็นกระบวนการดำเนินงานในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการวิจัยอย่างแท้จริง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะวิเคราะห์ระดับของการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับองค์กรท้องถิ่นในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยชุมชน 5 ด้านได้แก่ (1) การบริหารจัดการองค์กร (2) การบริหารจัดการการตลาด (3) การบริหารจัดการการเงิน (4) การบริหารจัดการการผลิต (5) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ประกอบไปด้วย ร้อยละและ ค่าเฉลี่ย สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จะวิเคราะห์และสังเคราะห์ ในลักษณะของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการของชุมชนทั้ง 5 ด้าน อภิปรายผลในเชิงพรรณนา (descriptive) และอ้างอิงด้วยสถิติอย่างง่าย

